

Handlingsplan

För Fagersta kommuns finska förvaltningsområde

2023-2026

Inledning

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) har gällt i Sverige sedan januari 2010. Lagen beskriver vilka rättigheter som gäller i hela landet och inom de speciella förvaltningsområden som finns för finska, meänkieli och samiska. Samtliga kommuner och andra myndigheter är skyldiga att informera vilka rättigheter de nationella minoriteterna har, samt arbeta med insatser för att bevara språken levande. Barn och unga har utökade rättigheter att få utveckla sitt språk och sin kultur. Dessutom är kommuner och andra myndigheter skyldiga att ge minoriteterna inflytande över frågor som berör dem. Fagersta kommun ingår i förvaltningsområde för finska. Det innebär att sverigefinnar har utökade språkliga rättigheter och ska kunna använda finska både muntligen och skriftligen när de kontaktar kommunen. Kommunen ska också erbjuda barn- och äldreomsorg på finska.

Av Fagersta kommuns 13 326 invånare (SCB 31 mars 2022) är 828 personer födda i Finland vilket motsvarar ca 6 % av befolkningen, cirka 23 % (3044 personer av 13 326 invånare) har finsk anknytning, det vill säga är antingen födda i Finland eller har minst en förälder alternativt mor- eller farförälder som är födda i Finland.

Utökade rättigheter för de nationella minoriteterna

Från den 1 januari 2019 reviderades minoritetslagen och de nationella minoriteternas rättigheter stärktes ytterligare. Kommunerna och regionerna är till exempel skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Den svenska minoritetspolitiken syftar till att ge skydd för de nationella minoriteterna och att stärka deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Sveriges nationella minoriteter

Sveriges nationella minoritetsspråk

Judar

Jiddish

Romer

Romani chib

Samer

Samiska

Sverigefinnar

Finska

Tornedalingar

Meänkieli

Finansiering

Fagersta kommun får årligen ett statsbidrag på 660 000 kr för att de är ett finskt förvaltningsområde. Statsbidraget är avsett att användas till merkostnader som uppkommer med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt minoritetslagen, samt till åtgärder att stödja minoritetsspråket finska. Detta innebär att bidraget i första hand ska gå till att täcka de merkostnader som uppstår för kommunen till följd av skyldigheterna som följer av minoritetslagen. Varje år lämnas en ekonomisk redovisning till länsstyrelsen i Stockholms län hur statsbidraget har använts i kommunen.

Statsbidraget används huvudsakligen till följande områden:

- Synliggörande av minoriteter och minoritetsspråk
- Informationsinsatser och översättningar
- Projekt med kommunens olika förvaltningar och verksamheter
- Samråd med minoriteten
- Inflytande och delaktighet
- Kultur och språkinsatser

Rättigheterna regleras i flera lagar

Målet med den svenska minoritetslagstiftningen är att ge ett grundläggande skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjlighet till inflytande, att arbeta mot diskriminering samt stödja de historiska minoritetsspråken och kulturerna så att de hålls levande. Det är särskilt fokus på barns och ungas utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket. Andra lagar, riktlinjer och styrdokument som fastställer de nationella minoriteternas rättigheter är:

- [Bibliotekslagen](#) (2013:801)
- [Diskrimineringslagen](#) (2008:567)
- [Lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter](#) (2018:1197)
- [Läroplan för förskolan](#) (Lpfö 18)
- [Läroplan för grundskolan](#) (Lgr11)
- [Läroplan för gymnasieskolan](#) (Gy 2011)
- [Skollagen](#) (2010:800)
- [Socialtjänstlagen](#) (2001:453)
- [Språklagen](#) (2009:600)

Fagersta kommuns finska förvaltningsområdets uppdrag

Vi samverkar och drar nytta av det arbete som förvaltningar, nämnder och övriga aktörer gör för att upprätthålla de lagkrav som ställs på kommunen gällande nationella minoriteter. Målet är att skapa en samsyn och långsiktighet i kommunens övergripande arbete gällande nationella minoriteter och specifikt den sverigefinska minoriteten. Vårt arbete kräver även att vi samverkar även utanför kommunens organisation. Vi ska upprätthålla kontakten med olika nätverk som utvecklar, främjar och bevarar den sverigefinska minoritetens kultur och språk.

Fagersta kommuns mål

- Ha ett väl fungerande samråd med den sverigefinska minoriteten. Speciellt barn och unga ska ha förutsättningar för att få inflytande över frågor som berör dem.
- Fagersta kommuns finska förvaltningsområde ska samverka med alla förvaltningar och verksamheter som berörs av den nationella minoritetslagen.
- Fagersta kommuns ska kontinuerligt arbeta med informationsinsatser gällande sverigefinnarnas rättigheter i kommunen enligt nationella minoritetslagen
- Fagersta kommun ska samverka med olika nätverk för att kunna erbjuda sverigefinska kulturarrangemang av olika slag. Tex film, teater, musik och föreläsningar mm.
- Uppmärksamma högtider som är av stor vikt för den sverigefinska minoriteten
- Fagersta kommun ska skydda och främja de nationella minoritetsspråken och ska även skapa möjligheter för sverigefinnarna att behålla och utveckla sin kultur i Fagersta.

Fokusområden under 2023-2026

- Informations- och kommunikationsinsatser (externt och internt)
- Utveckla samrådsformerna – fokus på barns och ungas rätt att få sina röster hörda samt att hitta nya sätt att samråda med minoriteten, speciellt andra- och tredjegerationens sverigefinnar
- Utveckla samverkan med kommunens alla förvaltningar och dess verksamheter som berörs av minoritetslagen.
- Kartläggning av minoritetens behov av service och tjänster på finska i kommunen och dess verksamheter.
- Fortsätta att erbjuda kulturarrangemang som främjar och bevarar sverigefinnarnas kultur och språk.

Uppföljning av arbetet

Implementeringen av lagen om nationella minoriteter är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete, varför handlingsplanen revideras vid behov.

- Varje förvaltning ansvarar för att verkställa mål som återfinns i handlingsplanen och som uppfyller minoritetslagens intentioner
- Årsrapport över arbetet skrivs och skickas in till kommunstyrelsen som granskar årligen att målen i handlingsplanen uppfylls.